

N:o 58.

Af herr **K. H. Bergendahl**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående rätten att idka realisation och gårdfarihandel.

Vid sistlidet års riksdag väckte undertecknad jämte herrar E. O. Magnusson i Tumhult och J. P. Persson i Hult särskilda motioner, som afsågo fastställandet af mera effektiva bestämmelser till reglerande af den ambulatoriska handelsverksamheten än de stadganden i detta afseende, som kungl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet innehåller.

Uti denna förordnings 10 § mom. 1 och 2 föreskrifves dels beträffande handlande, som vill utom den ort, där han anmält sig till idkande af handel, på kortare tid å auktion eller under hand annorledes än å marknad afyttra lager af handelsvaror (s. k. realisation), och dels i fråga om den, som ämnar utom den ort, där han är bosatt, kringföra varor till försäljning, där marknad icke hålles (s. k. gårdfarihandel), att tillstånd till utöfvande af sådan handelsrörelse skall sökas i Stockholm hos öfverståthållareämbetet och i öfriga orter hos vederbörande Konungens befallningshafvande. I berörda motioner framhölls, hurusom dessa bestämmelser numera kringgås genom ett mycket enkelt förfarande, och att vederbörande sålunda undandraga sig den pröfning, som ofvannämnda myndigheter skolat verkställa. Handlande, som önskar idka sådan tillfällig handel på skilda orter, för hvars utöfvande särskildt tillstånd förutsattes, anmäler endast till handelsregistret, att han på dessa platser ämnar idka handel, och underlåter att begära tillstånd därtill. Vanligen tillgår härvid så, att han till det handelsregister, där hans firma finnes intagen, anmäler, att han å vissa uppgifna orter kommer att öppna

filialer af sin handelsrörelse. Men äfven inträffar det, att innehafvaren af ett varulager, som är afsedt att på viss ort afyttras genom realisation, gör handelsanmälan till handelsregistret för nämnda ort samt, efter det varulagret blir till större eller mindre del försäldt, försvinner från platsen, vanligtvis utan att anmäla, att han upphört med sin handelsrörelse.

Till bestyrkande af att dylik anmälan ansetts grundläggas rätt att idka handel af den tillfälliga beskaffenhet, hvarom i åberopade 10 § i näringsfrihetsförordningen förmåles, anfördes i ena motionen ett af Kungl. Maj:t den 15 mars 1900 meddeladt utslag, hvilket i högsta domstolens minnesbok finnes återgifvet.

Riksdagens lagutskott, som förehade dessa motioner till behandling, fann emellertid icke anledning tillstyrka bifall till hvad däri framställt. De skäl, som lagutskottet anförde till stöd för sin afstyrkande hemställan, finnas upptagna i dess utlåtande n:o 22 vid samma års riksdag, till hvilket utlåtande jag tillåter mig hänvisa. Under den i ämnet förda diskussionen i Riksdagens kamrar upptogos dessa lagutskottets skäl till bemötande, och torde jag jämväl härutinnan få åberopa, hvad protokollet därom innehåller. Inom Andra Kammaren bifölls en af herr Lindhagen med instämmande af herrar A. Olsson och Wiklund i saken afgifven reservation med 138 röster mot 31, som voro för afslag, och i Första Kammaren blef lagutskottets afstyrkande hemställan bifallen med endast tre rösters öfvervikt.

Af denna omröstning kan antagas, att inom Riksdagen förefinnes en afsevärd mening för ändrade bestämmelser i det i motionerna angifna syftet, och då behovet af dylika bestämmelser, hvilka ju icke afse att inskränka rätten till handels idkande, utan endast att göra redan befintliga föreskrifter mera bindande, ytterligare framträdt, sedan härom motionerades vid förra riksdagen, har jag vågat ånyo underställa Riksdagens pröfning samma fråga i den form, som den erhållit uti förut anmärkta reservation.

Jag åberopar härvid de skäl till stöd för framställningen, som finnas upptagna i ofvannämnda motioner och hvilka ytterligare utvecklats under den i kamrarna därom förda diskussionen, och bifogar jag, för att belysa huru förfares för undvikande af att söka vederbörande myndighets tillstånd till utöfvande af ambulatorisk handelsverksamhet, ett utdrag af handelsregistret för viss plats, upptagande sådana anmälningar, som här ofvan åsyftas.

På grund af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga sådan ändring i förordningen om utvidgad näringsfrihet, att genom vanlig anmälan om idkande af handelsrörelse ej må förvärfvas rättighet att, utan iakttagande af därför stadgade villkor, idka sådan handel, som i 10 § af sagda förordning under benämningarna realisation och gårdfarihandel omfattas.

Stockholm den 26 januari 1905.

K. H. Bergendahl.

Utdrag ur Handelsregistret för Växiö stad.

184 Blad.

S. Mattisson.

N:o	D a g, d ä			A n m ä l a n s i n n e h ä l l
	a n m ä l a n - i n - t a g e s i r e g i s t r e t	k u n g ö r e l s e r n a b l i f v i t i n f ö r d a i		
		o r t s t i d n i n - g e n	a l l m ä n n a t i d n i n g a r	
1.	1892 den 21 nov.	---	---	Sven Mattisson ämnar idka handel under firma S. Mattisson.
2.	1898 den 26 april	---	---	Sven Mattisson ämnar under ofvanstående firma jämväl i Ljungby köping af Sunnerbo härad idka handelsrörelse med hufvudkontor här i staden.
3.	1899 den 4 april	---	---	Sven Mattisson ämnar under ofvanstående firma jämväl i Tingsryd af Tingsås socken och Kråketorp i Asa socken idka handelsrörelse utan själfständig förvaltning.
4.	1903 den 7 sept.	---	---	Sven Mattisson ämnar under ofvanstående firma jämväl i Agunnaryd, Hofmantorp, Lidhult, Nottebäck, Göteryd, Ryssby och Traheryd af Kronobergs län, i Södra Unnaryd och Dannäs af Jönköpings län samt i Lönsboda af Kristianstads län idka handelsrörelse utan själfständig förvaltning.
5.	1904 den 27 juni	---	---	Sven Mattisson ämnar under förestående firma idka handel i Agnaryd, i Mistelås socken, i Hynneryd, Hinneryds socken, Liatorp i Stenbrohults socken och Lagan i Berga socken, allt i Kronobergs län, i Vernamo köping, Gislaved i Båraryds socken, Hvetlanda i Hvetlanda socken och Vrigstad i Vrigstads socken, allt i Jönköpings län, i Killeberg i Loushults socken, Ousby i Ousby socken samt staden Kristianstad, allt i Kristianstads län, i Holmsjö i Sillhöfda socken, Holje i Jemshögs socken och staden Sölvesborg, allt i Blekinge län.

Rätt utdraget, betygas,

Ex officio

K. H. Bergendahl.